
TRAVESSADA MONTSERRAT - NÚRIA (PUIGMAL) A PEU - SENDER GR-4

7ª ETAPA : BORREDÀ - CASTELL DE L'ARENÝ

15 de març de 1987 - 9,800 km - 143 marxadors

Diumenge, 15 de març, 6 h. 30', plaça de l'estació, "3 autocars 3" esperen resignats l'allau de gent que els ve al damunt amb ganes de "cotarro". Entre cares de son i salutacions cordials anem arribant els marxadors. Avui "només" som 143 i 9 acompanyants, una xifra fins ara mai aconseguida en les sortides organitzades per la Secció de Cultura.

Una colla de "folloneros" que sent la primavera abans d'hora es presenta abillada amb vistosos capells florits i garlandes, i la Tina porta, a més, un cistellet (aquell dels bolets, recordeu ?) avui atapeït de boixacs naturals.

Entre aquestes sorpreses i l'esvalot de la gent que no sabem a quin dels 3 autocars hem de pujar, van caient els minuts i els quarts d'hora ... i la família Sagarra sense aparèixer ! . Aquesta manca de puntualitat, que molt hàbilment -estem entre amics- tracta de dissimular algú fent-nos tornar ximpls pujant i baixant dels autocars, que "aquest sí", que "aquest no és l'1 que és el 3", que "aixeca't, que estàs ocupant el meu lloc"..., -tot això a fi i efecte de fer temps perquè els Sagarras no es quedin a terra-, no passa per alt, però, a tothom. Sempre hi ha qui està a la que salta i per això la seva crítica prendrà cos i forma més tard en alguns poemes. (Vegeu el recull de poemes dels participants als Irs. Jocs Florals dels Senders G.R.).

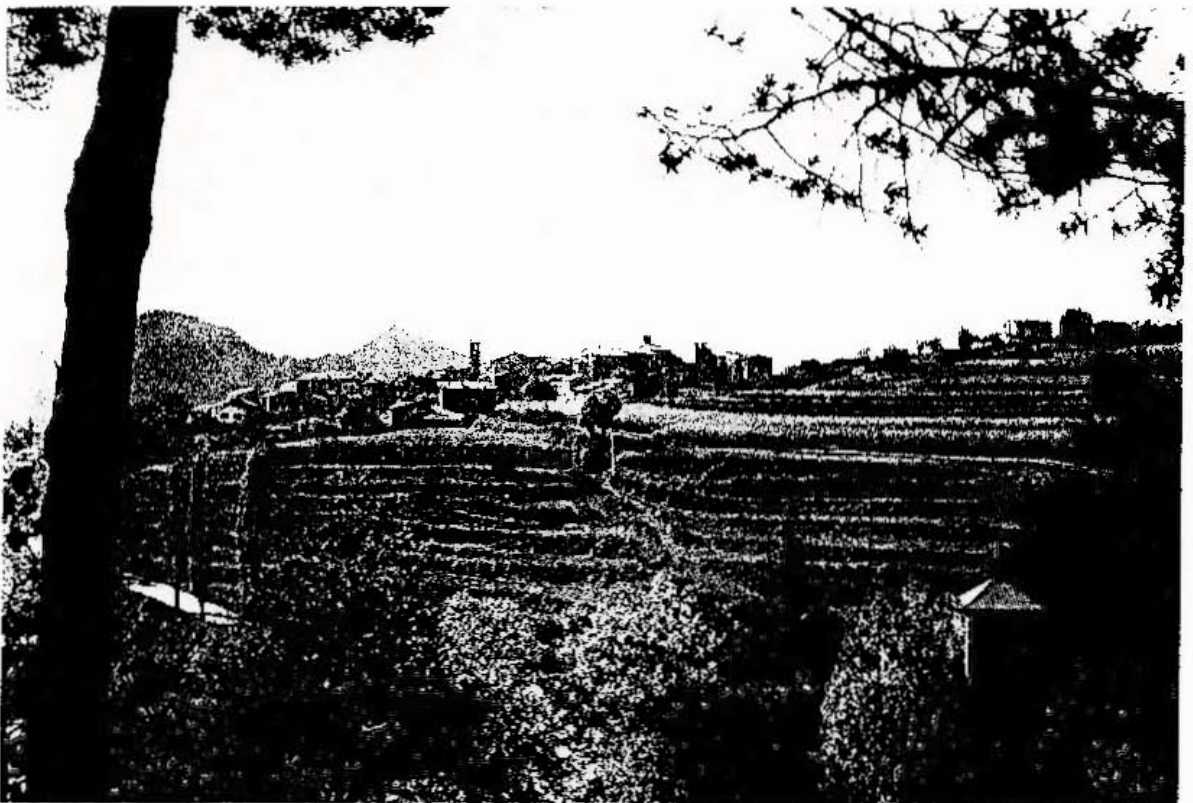
Els autocars arranquen finalment mitja hora més tard de la prevista. Aproximadament a 2/4 de 9 ens aturem a esmorzar al Bar Jennssi, com de costum (sembla que algú hi tingui

comissió), a la carretera de Manresa a Berga, prop de Navars, on recollim de passada el Vicenç i la Rosa, els Garriga i els Trullàs.

Mentre esmorzem anem repartint els boixacs de la Tina i també s'entrega paper i llapis a cada un de nosaltres per a la composició d'un poema dedicat a la P R I M A V E R A. Encara que oficialment la primavera no ha començat, nosaltres volem celebrar la seva imminent arribada amb la institució dels Irs. JOCS FLORALS DELS SENDERS

i animen la gent a que hi participi. La veritat és que la primavera i florida idea de la Tina té força acceptació, més de la que preveïem, i alguns ja entreguen el poema abans d'acabar d'esmorzar.

Reemprenem el viatge fins arribar a BORREDÀ, on començarem l'itinerari a peu que ens ha de portar a CASTELL DE L'ARENÝ. En principi estava programat arribar fins a Sant Romà de la Clusa, però hem deixat aquest tram per a la pròxima etapa.

El poble de Borredà retallat al turó de Salga Aguda

BORREDÀ és un municipi situat en el punt de contacte del Ripollès amb el Berguedà, a la zona dels darrers contraforts dels Pre-pirineus. És drenat per una sèrie d'afluents del Llobregat, principalment el Merdançol, la riera de Vilada i la riera de Merlès. El terme envolta l'enclavament de la Rovira de Baix, del municipi de Palmerola (Ripollès). A causa del seu caràcter muntanyós, la meitat del terme és improductiu, i la vegetació natural, formada per bosc de pi roig, roures i alzines, ocupa gairebé la resta. L'agricultura és totalment de secà i produeix cereals (blat i blat de moro), patates i farratges; les terres són explotades en un 92 % per llurs propietaris. Té una bona cabana ovina i bovina, estabulada part de l'any i dedicada a la producció de carn i de llet. De la indústria tradicional (molins fariners, teixits de cotó i de llana) subsisteix la petita indústria tèxtil i cotonera. El poble és emplaçat a la dreta del Merdançol, al peu del serrat de Sant Marc. Fou repoblat durant la primera meitat del s. IX; el s. X fou donat a Ripoll. L'església parroquial de Santa Maria conserva restes de la primitiva construcció romànica (s. XI). Dins el terme hi ha els pobles de Boatella, Salselles, el veïnat del Coll del Bas, l'antiga parròquia de Comià i les esglésies romàniques de Sant Sadurn de Rotgers i de Casamitjana.

Per Borredà passava l'antic camí ral de Ripoll a Berga, i per això sabem que prop de l'església hi havia un hostal i una ferreria al principi del s. XV. La població cresqué un xic a partir del final del s. XVI, gràcies als fills segons dels masos que es van establir a la sagrera. Alguns d'aquests nous estadants exercien l'ofici de paraires; l'any 1669 hi havia una dotzena de famílies, entre paraires i teixidors i per això aquest any l'abat de Ripoll els concedí ordinations pròpies per què constituïssin un gremi. Aquest tingué una vida pròspera tot el s. XVIII i al principi del XIX. El 1860 Borredà tenia 1260 habitants, però aviat s'inicià una forta davallada: 520 h el 1975.

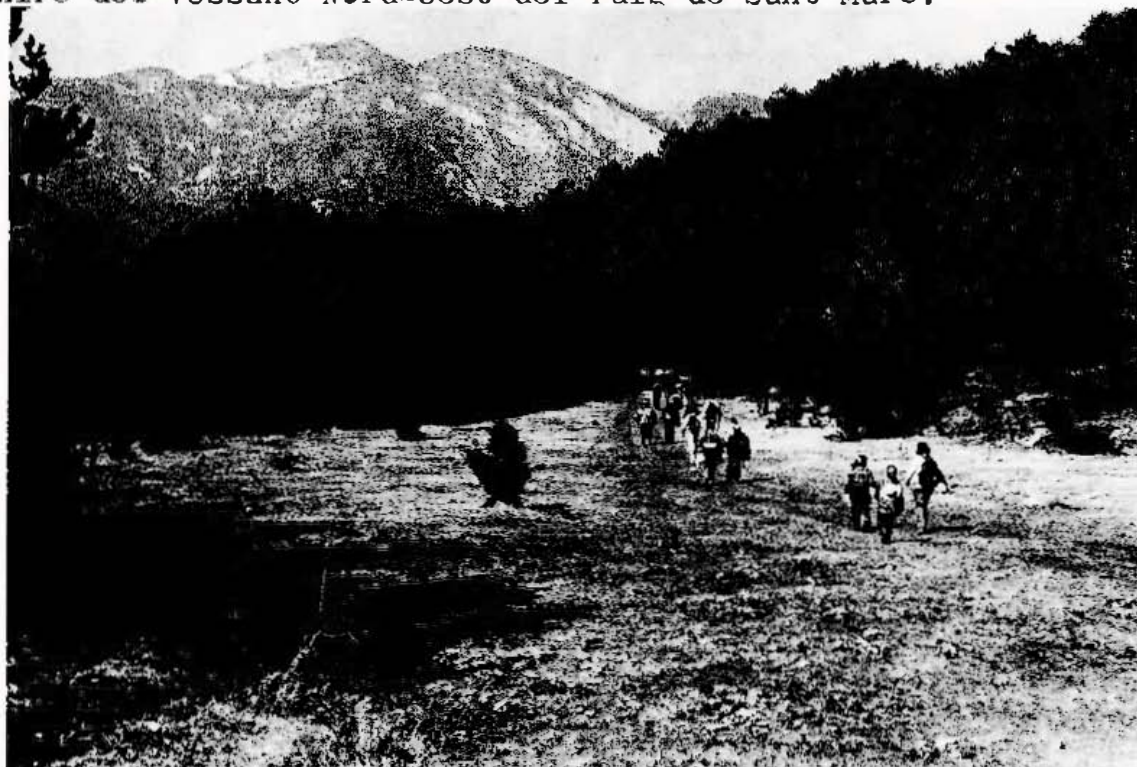
La vila té antigues cases que recorden l'època de creixença i prosperitat del s. XVIII, amb llindes de pedra, moltes de les quals duen la data de construcció. Són cases altes, sovint amb una galeria al darrer pis, com és típic dels pobles de muntanya.

Cal Font

El primer que fem en començar a caminar és enfocar la ruta en direcció contrària ... Ja havíem aconsellat el Pitu Blanes que no es posés al davant de tots, que la seva gorra groga (l'altra l'ha perduda no se sap on; si algú la troba aviseu si us plau. Gràcies.). Com dèiem, la seva gorra groga ens porta a perdre, però ell tossut que tossut. Un grup més tocatardà ens les havem mentrestant amb una mestressa de Borredà que, en sentir els cants de joia primaveral que surt amb força i sentiment dels nostres pits, surt al balcó a veure què passa i acaba contagiant-se de la nostra alegria. Deu pensar que som una colla de torrats en veure'ns amb aquells barrets florits.

Deixem Borredà i als 5 minuts passem per un camí on es veu encara en alguns trams l'enllosat de l'antic camí ral. L'Àngels ja ens en parla en els fulls que s'han repartit a l'autocar corresponents a la 7ª etapa.

La primera mitja hora anem pujant fins arribar a un collet, abans d'arribar al qual passem per uns aiguamolls una mica molestosos pel fang. A partir del coll, la pujada es fa més suau. Travessem un bosc molt frondós i anem passant a mig aire del vessant Nord-Oest del Puig de Sant Marc.

El Pla de Rotgers i entre l'espessa vegetació la punta del campanar de Sant Sadurní de Rotgers.

Passat un aiguabarreig de torrents ens enfilem per un camí molt erosionat i trobem una deu que brolla de la terra.

Quan portem més d'una hora i mitja de camí, ja que ens ho prenem molt en calma perquè el trajecte d'avui es relativament curt, arribem al Pla de Rotgers, un magnífic i temptador lloc per a descansar uns minuts i gaudir d'aquells prats esplèndids i del sol que llueix per a nosaltres (tota la setmana anterior ha estat fent uns dies molt rúfols), però com que havíem quedat que el primer reagrupament de la colla el faríem a Sant Sadurní de Rotgers (a 5 minuts del pla), ens prenem només el temps de fer unes fotografies i continuem fins a l'església propera, un bell edifici romànic primitiu del s. IX que pertany al municipi de Borredà.

St. Sadurní de Rotgers

És una església romànica que coneixem ja de l'any 938 en què era propietat de Ripoll. El s. XI es va construir la capçalera, formada per un absis amb arcuacions cegues i bandes llombardes. La volta de la conca absidial és feta amb opus spicatum. Té un bonic campanar de torre. D'aquesta església en procedeix un frontal de St. Sadurní, exposat al museu diocesà de Vic. És una de les esglésies més evocadores de la comarca.

(Vegeu la mateixa nota de l'Àngels i el Butlletí de gener-març 1987, Talaia).

Aquí sí que hi fem una bona parada. El lloc és una meravella i la panoràmica que s'albira des d'aquest indret no ho és menys. D'aquí podem admirar la serralada d'En Cija (o Ensija) i Rasos de Peguera. Fem petar la xerrada una estona, ens entretenim tirant algunes fotografies i alguns aprofitem per començar o acabar de polir el poema que hem d'entregar abans de dinar. El contacte directe amb la naturalesa ens dóna inspiració, no hi ha dubte.

Continuem fent camí fins arribar al Molí del Forat, a la ribera dreta del torrent de Rubí, que creuem per damunt d'una passarel·la de ciment. De fet és aquest un dels racons més pintorescs de l'itinerari d'avui.

Un curiós canaló confeccionat amb un tronc rebuidat fa de conducció d'aigua que baixa de l'altra riba fins a una font on som nosaltres omplint la cantimplora, davant del Molí. Aquí és el punt fixat per al segon reagrupament. Hi passem una altra estoneta i continuem l'itinerari.

Al cap de pocs minuts arribem a la Ribera del Castell, on trobem la carretera de terra que va de Vilada al Castell de l'Areny i que seguirem

del Castell, al costat d'unes ruïnes que són possiblement les restes d'un antic castell anomenat de Roset. El camí és més fressat i més fangós cada vegada, tant, que més d'un marxador hi deixa el calçat enganxat i feina té per sortir-ne. Digueu-li si no a la filla del Ramon Casas, quins plors no va fer per aquest motiu ! . En un altre senderó baixador i bastant relliscós s'improvisa una barana de seguretat amb una liana que, la pobra, no aguanta el pes de la Marina Massó i ella i liana se'n van avall amb un estil propi dels Fernández Ochoa. Sovint se senten expressions com: ostres, ostres, ostres; aquí hi ha "barro", eh ? (Es nota que els nostres excursionistes estan al dia amb tot això de la Maliona i el Joldi Lius).

El paisatge que ens envolta és maco de debó, amb prats molt verds, vaques pasturant i altes muntanyes de fons. Un paisatge de postal ! Continua fent un dia assolellat i, malgrat el fang, ens ho passem d'allò més bé. Estem fent el trajecte sense trobar en cap moment la colla de Vilafranca, que pensem que ens precedeixen. Si més no, ens van dir que ells pensaven fer aquest itinerari el mateix dia que nosaltres, però no ens hem trobat.

Enllacem més endavant amb un camí carreter que puja bastant fort i ja comencem a veure les cases de Castell de l'Areny. Després deixem aquest camí i agafem un corriol, antic camí de bast, que discorre entre un bosc encatifat de fulles seques. El corriol és més pujador encara, però se suporta bé. Vora les 2 de la tarda arribem a Castell de l'Areny, final de l'etapa d'avui.

Arribats que hi som ens assabentem que el Josep M. Also ha pres mal. S'ha fet un tall al cap amb una branca, però, per sort, sense greus conseqüències. (Algú insinua que ha estat provocat perquè no hi havia manera d'estrenar la farmaciola).

Església parroquial de Sant Vicenç de Castell de l'Areny. D'origen romànic però molt modificada. Conserva una porta amb aplicacions de ferro forjat.

Una bona colla se'n va a dinar a la fondeta del poble i la resta anem de pobres, escampats per la placeta i els prats propers. Tot buscant un lloc "ad hoc", el Salvador Butí se'ns asseu confiat damunt d'una autèntica caca de vaca "brut nature" que el deixa ben empastifat. Mireu, tot són maneres de celebrar l'arribada de la primavera. Què hi farem ! ("Un de la comarca" li dedica també un poema).

En acabat de dinar ens reunim tots plegats a la plaça del poble, on la Coral Plurifònica del GR canta una cançó de "desgreuge" al Virella, el marxós de la Talaia, que ha estat composta, amb tot el sentiment, durant l'itinerari d'avui i inspirada en l'ajornament de la Marxa d'Orientació, per desídia d'alguns components de la Secció de Muntanya.

Sorpresa del Joan Virella en rebre el simbòlic Trofeu al "Marxador Major" de la Talaia, atorgat pels seus deixebles incondicionals.

Avui li ha tocat al Virella !

Després d'això destapem unes ampolles de vi dolç i unes quantes capses de galetes que es fan foncissos ràpidament entre les mans de la canalla i algun gagabo com el Pitu Blanes, "el que ens porta a perdre".

Finalment fem lectura de tots els poemes recollits, en total 50 participacions. Déu n'hi do! Val a dir que quedem sorpresos de la nombrosa participació i qualitat dels poemes, especialment per part de la gent més jove. D'ells es desprèn una gran dosi d'humor, crítica, ironia i sobretot entusiasme, molt d'entusiasme i ganes de viure amb pau i harmonia en contacte amb la naturalesa. Com que no es tracta d'una competició sinó de participació lliure, hem cregut oportú fer-ne una recopilació fotocopiada i així tothom que ho vulgui en tindrà un record del seu i del dels altres companys de travessada.

Finalitzada la lectura de poemes, recollim motxilles i cap als autocars és dit. Arribem a Vilanova cap a les 8 del vespre. Ha estat una jornada plena, florida, primaveral i feliç.

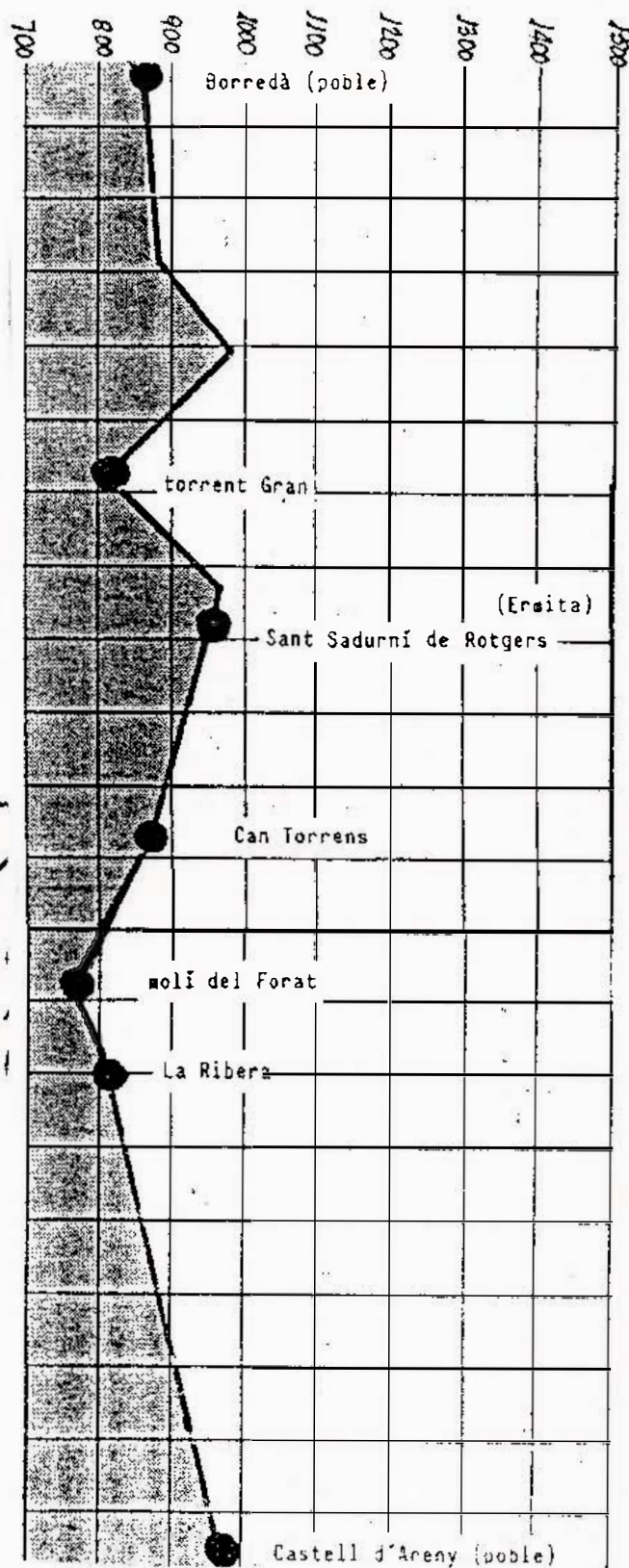
Les flors, no són com una poesia?

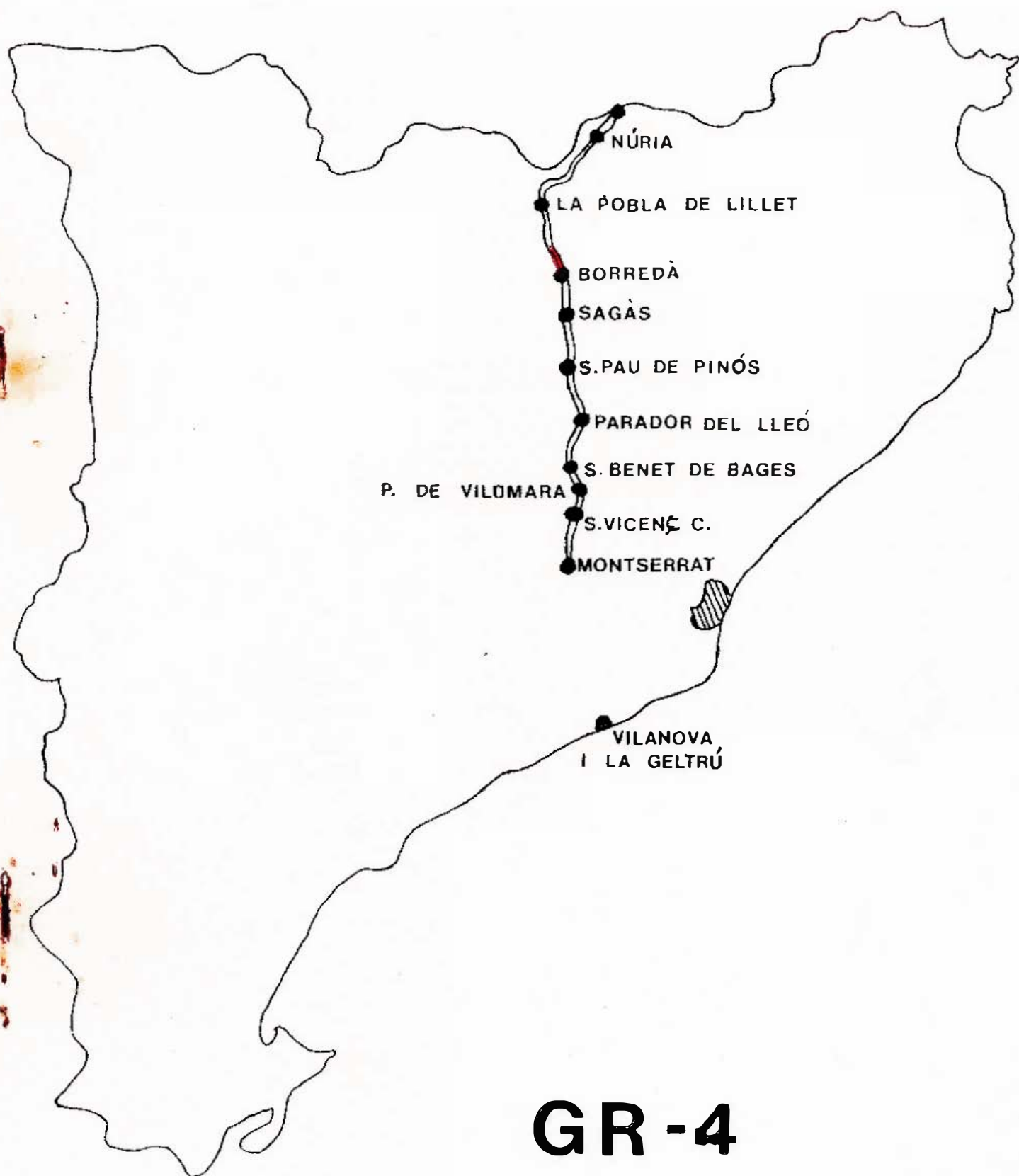
G.R.

Bibliografia:

- Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Vol.2. El Bages, el Berguedà i el Solsonès. Fundació Enciclopèdia Catalana.
- Gran Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1971.
- Senders de Gran Recorregut: G.R.4.
- Butlletí de la Talaia, gener-març de 1987.

GR-4

MONTSERRAT «» NÚRIA «» PUIGMAL